

Kijk op *Boerderijen*

HISTORISCH SLUITWERK DAT GEZIEN MAG WORDEN

VROEGER WAS HET SLUITWERK VAN BOERDERIJEN NIET IN DE EERSTE PLAATS BEDOELD OM ONGEWENSTE BEZOEKERS BUITEN TE HOUDEN. ZO'N BEVEILIGING WAS NIET NODIG, OMDAT BOERENGEZINNEN ZELDEN VAN HUIS GINGEN. DE VOORNAAMSTE EIS DIE TOEN AAN HET SLUITWERK WERD GESTELD, WAS EEN FRAAIE VORMGEVING. EEN PRESENTATIE VAN HISTORISCH SLUITWERK DAT GEZIEN MAG WORDEN.

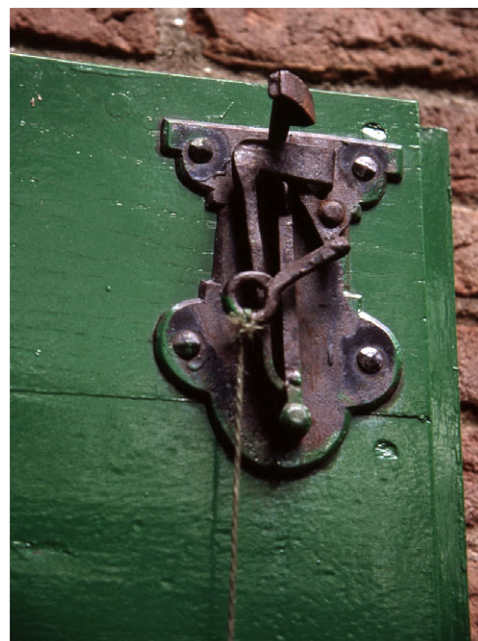


RECHTS: Door de ring van dit klinkstel te draaien wordt de klink (horizontaal deurijzer) opgelicht uit een haak (neus), waardoor de deur kan worden geopend.

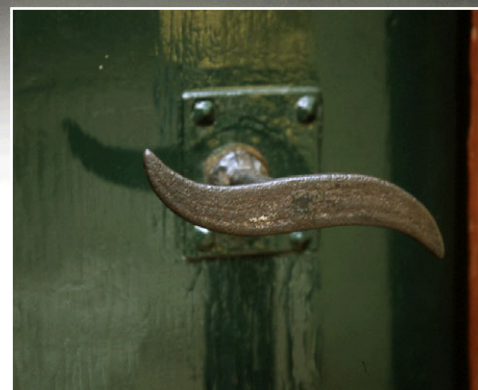


BOVEN: Een grendel om gesloten luiken in het midden vast te zetten.

RECHTS: Dit klinkstel met deurknop werkt hetzelfde als een klinkstel met ring.



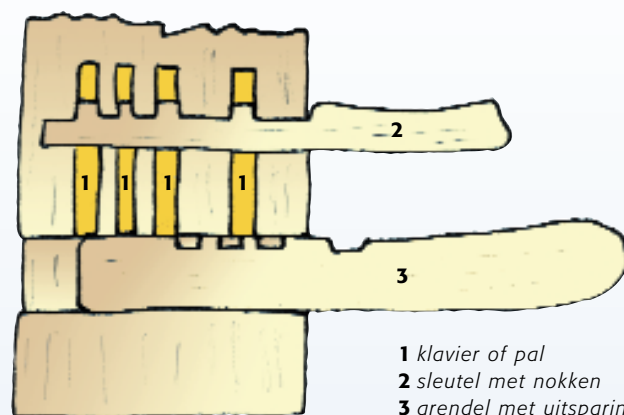
Deze onder- en bovenvergrendeling van een luik van een Staphorster boerderij is voorzien van touwtjes. Ze zijn bedoeld als 'afstandbediening' voor het ontgrendelen van het gesloten luik.



KLAVIERSLOT

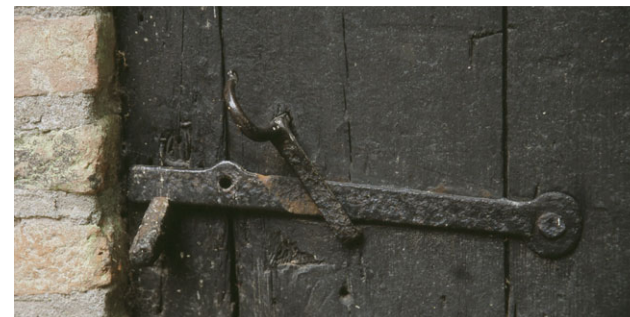
Vroeger werden in streken met veel houtbouw ook wel houten sloten toegepast. Zo werden in Zuid-Limburg stallen en schuurpoorten soms voorzien van een volledig houten 'klavierslot'.

Bij een dergelijk slot werden meestal drie of vier klavieren of pallen (1) door een houten sleutel met evenveel nokken (2) opgetild. Door de klavieren op te tillen kwam een grendel (3) vrij die dan kon worden weggeschoven om de deur te openen.



1 klavier of pal
2 sleutel met nokken
3 grendel met uitsparingen

TEKST: THIJS PUBBEN. FOTOGRAFIE: HENK FRONS, THEO TANGELDER



Als bij dit eenvoudige klinkstel de deur dichtvalt, zorgt de vorm van de neus ervoor dat de klink automatisch wordt opgelicht en vergrendeld.



Bij dit klinkstel aan de binnenzijde van een deur is onder de klink de klinklichter zichtbaar.



Een eenvoudige grendel om een deur of luik vast te zetten.



MUSEUMBOERDERIJEN IN NEDERLAND

ERFGOEDMUSEUM SMEDEKINCK

Veel van de oude agrarische cultuur is uit ons land verdwenen, maar gelukkig zijn er museumboerderijen die de herinnering levend houden aan hoe het eens was. In het erfgoedmuseum Smedekinck gaat u terug in de tijd.

Op een al heel lang bewoonde plek in het Achterhoekse Zelhem is onlangs het Erfgoedmuseum Smedekinck geopend. Wie het bezoekt maakt een reis door de tijd. In de afdeling archeologie maakt u kennis met de oudste geschiedenis van de Achterhoek en in de erfgoedkamer en de stijkkamer met bedstede krijgt u een goed beeld van het recentere verleden van de regio. Daarnaast is er een kleedkamer met oude klederdrachten en een kersenhouten 'kammenet'. Dat is een kabinetkast met een linnenuitzet zoals een bruid die vroeger bij haar trouwen meebracht. Het boerderijmuseum herbergt verder historische landbouwwerktuigen, oude timmergereedschappen en een Gelderse wagen. Voor meer informatie en openingstijden: 0314 - 62 23 70, bij geen gehoor 0314 - 62 49 21 of www.salehem.nl

MEER WETEN OVER BOERDERIJEN? BEZOEK OOK EENS DE LANDLEVEN-SITE:

www.landleven.nl

BOERDERIJEN IN GIETHOORN

Boerderijen in Giethoorn zijn hallehuizen van het dwarsdeeltje. Achter de deel, die direct aan het woongedeelte grenst, lag een grote tasruimte voor hooiopslag en een veestal. Giethoornse boerderijen hebben geen grote schuurpoort die toegang tot de deel geeft. In plaats van wagens en karren werd namelijk gebruik gemaakt van punters. Deze platte schuiten werden gebruikt om het hooi naar de boerderij te brengen, waar het vervolgens de

schuur werd ingedragen. Ook voor het vervoer van de melk naar de markt en zelfs om de koeien op en neer te brengen tussen de boerderij en de wei

werden de punters ingezet. Giethoorn ligt midden in een uitgestrekt veengebied waar in de zeventiende en achttiende eeuw op grote schaal turf werd gewonnen. Zo

ontstond een waterrijk dorp dat door zijn bijzondere vervoer de bijnaam 'Venetië van het Noorden' kreeg. De punters zijn tegenwoordig een trekpleister voor toeristen, die ermee door het dorp worden vervoerd. De Giethoornse boerderij op de foto is te zien in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem, tel. 026 - 357 61 11 of www.openluchtmuseum.nl

